

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2301/2021
15.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Гачевић, адвокат из ..., против туженог „Политика, новине и магазин“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Мара Јањић, адвокат из ..., ради заштите од дискриминације, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2646/20 од 04.03.2021. године, у седници одржаној 15.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2646/20 од 04.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 163/17 од 29.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиљи на тај начин што је исту довео у неравноправан положај приликом њеног захтева за распоређивање на радно место ..., као и приликом утврђивања зараде. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа због дискриминаторског поступка исплати износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да ову пресуду објави у јавном гласилу „Политика“ и јавном гласилу „Вечерње новости“ о сопственом трошку. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 159.000,00 динара.

Допунским решењем Вишег суда у Београду П1 163/17 од 02.09.2019. године обавезана је тужиља да туженом на трошкове поступка у износу од 159.000,00 динара исплати законску затезну камату почев од 07.05.2019. године па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2646/20 од 04.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 163/17 од 29.05.2018. године. Ставом другим изреке,

одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђено допунско решење Вишег суда у Београду П1 163/17 од 02.09.2019. године у делу којим је обавезана тужиља да туженом на трошкове поступка у износу од 159.000,00 динара, исплати законску затезну камату почев од извршности па до коначне исплате, а у преосталом делу преиначено и одбијен захтев туженог за исплату законске затезне камате на трошкове поступка у износу од 159.000,00 динара почев од пресуђења (објављене 29.05.2018. године) па до извршности. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено преко пуномоћника изјавила ревизију у складу са чланом 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужиља била у радном односу у „Политици“ почев од 1992. године, да је код туженог засновала радни однос почев од оснивања 01.03.2002. године када је закључила уговор о раду. Тужиља је по професији ... и поседује VII степен стручне спреме. Након закључења анекса уговора о раду од 19.01.2010. па све до 28.12.2010. године, када је закључила нови анекс уговора о раду, тужиља је била распоређена на радно место ... у Одсеку ... – Одељења ..., а од закључења анекса уговора о раду од 28.12.2010. године на радно место ... Одељења Тужиља тврди да је код туженог као послодавца била дискриминисана, јер ју је послодавац довео у неравноправан положај приликом захтева за распоређивање на радно место ... и приликом утврђивања зараде тужиље у односу на запослене који су примљени на радно место

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, позивајући се на одредбе члана 2. став 1. тачка 1) Закона о забрани дискриминације, закључио да је тужбени захтев тужиље неоснован, због тога што дискриминација није свако неједнако поступање односно неоправдано прављење разлике, већ је дискриминација само оно прављење разлике односно неједнако поступање у односу на лице или групу лица која се заснива на неком личном својству. Такође се позива на одредбе члана 45. став 2. овог закона и наводи да тужиља током поступка није учинила вероватним да је неједнако поступање према њој представљало забрањену дискриминацију, зато што је потребно да је то разликовање учињено с обзиром на неко стварно или претпостављено

лично својство. Иако је тужила била изложена провери знања ради утврђивања степена познавања послова за ... у Сектору ..., док такву обавезу нису имала друга лица која су примљена на ово радно место, наводи да осим овог неједнаког поступања нема другог потребног елемента да би једна радња била недопуштена дискриминација. Такође наводи да утврђивање мање зараде тужиле у односу на запослене који су примљени на радно место ... не представља неједнако поступање туженог јер тужила и други запослени нису обављали исте послове да би им зарада била нужно једнака.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1) Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09) прописано је да у овом закону изрази дискриминација и дискриминаторско поступање означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, полним карактеристикама, нивоом прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварима, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства).

Према одредби члана 45. истог закона, ако је суд утврдио да је извршена радња непосредне дискриминације или је то међу странкама неспорно, тужени се не може ослободити од одговорности доказивањем да није крив (став 1). Уколико тужилац учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза сноси тужени (став 2).

Одредбом члана 18. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 13/17 и 113/17) прописано је да је забрањена непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење, као и запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Одредбом члана 19. истог закона прописано је да непосредна дискриминација, у смислу овог закона, јесте свако поступање узроковано неким од основа из члана 18. овог закона којим се лице које тражи запослење, као и запослени, ставља у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији. Посредна дискриминација, у смислу овог закона постоји када одређена наизглед неутрална одредба, критеријум или пракса ставља или би ставила у неповољнији положај у односу на друга лица – лице које тражи запослење, као и запосленог, због одређеног својства, статуса опредељења или уверења из члана 18. овог закона.

Према одредби члана 20. Закона о раду, дискриминација из члана 18. овог закона забрањена је у односу на: 1) услове за запошљавање и избор кандидата за обављање одређеног посла; 2) услове рада и сва права из радног односа; 3) образовање, оспособљавање и усавршавање; 4) напредовање на послу; 5) отказ уговора о раду. Одредбе уговора о раду којима се утврђује дискриминација по неком од основа из члана 18. овог закона ништаве су.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране одредбе закона, правилно је налажење другостепеног суда да је основано првостепени суд поступио када је одбио као неоснован тужбени захтев тужиле, с обзиром да током поступка тужилца није учинила вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, односно да је различито поступао према њој због неког њеног личног својства. Тужилца није изнела ни једну тврдњу да је послодавац неједнако поступао према њој с обзиром на неко њено стварно или претпостављено лично својство у односу на друге запослене у истој ситуацији. Поред тога, да би тужилца учинила вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, била је у обавези не само да тврди већ и да докаже постојање чињеница из којих се може оправдано претпоставити да се тужени дискриминаторно понашао. Тужилца не тврди нити доказује да је тужени радњу дискриминације извршио с обзиром на неко њено лично својство стварно или претпостављено (пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус итд.), јер неједнако поступање, па и оно у области рада, постоји само уколико је разликовање направљено, односно неједнако поступано због неког стварног или претпостављеног личног својства.

Имајући у виду да се наводима ревизије не доводе у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде, без детаљног образлагања ревизијске одлуке у смислу става 2. истог члана, јер се образлагањем пресуде не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић